

ANSVAR OCH UTSATTHET I JURISTYRKET

Författare: Anna Bengtsson, arbetar idag som vice chefsåklagare vid City åklagarkammare i Stockholm och har tidigare arbetat som rådman vid Attunda tingsrätt.

1. Inledning

Såväl domaryrket som åklagar- och advokatycket har genom tiderna varit attraktiva yrken inom juristkåren med meningsfulla och kvalificerade arbetsuppgifter. I dagsläget har dock flera domstolar i Sverige inte bara svårt att rekrytera nya domare till yrket utan även svårt att behålla domare i yrket. Även Åklagarmyndigheten har svårt att behålla åklagare – flera åklagare lämnar myndigheten för att gå till annan verksamhet. Bland försvarsadvokater är en majoritet av försvarsadvokaterna män och de kvinnor som inleder en karriär som försvarsadvokat blir sällan långvariga. Vad beror det på att dessa i och för sig mycket kvalificerade juristyrken tappar sin attraktivitet? Hur är arbetssituationen för t.ex. åklagare, domare och advokater? Hur påverkar det stora ansvaret som dessa yrkesgrupper har deras arbetssituation? Många jurister upplever en utsatthet i arbetet i form av trakasserier, hot och påtryckningar. Påverkar arbetssituationen och utsattheten yrkenas attraktivitet? Kan vi motverka det? Och vad kan vi göra för att öka attraktiviteten för yrkena?

2. Hur är arbetssituationen för domare, åklagare och advokater? Hur påverkar arbetssituationen yrkenas attraktivitet?

Under hösten 2022 genomförde yngreföreningen vid Svea hovrätt en enkät bland sina medlemmar som bl.a. syftade till att undersöka fiskalers och assessorers inställning till att arbeta som domare i framtiden. Resultatet visade att endast en liten del av assessorerna kunde tänka sig att arbeta som domare i framtiden. Flera svenska domstolar har dessutom haft svårt att rekrytera domare och till vissa tjänster har det knappt funnits några behöriga sökande. I juni 2023 skrev ett stort antal svenska domare under en skrivelse till den svenska justitieministern där man framförde att domarnas arbetssituation är oerhört ansträngd och att något måste göras för att förbättra domarnas arbetssituation. Vad krävs för att några av Sveriges främsta jurister ska vidta en sådan kraftfull åtgärd som att tillskriva justitieministern angående sin arbetssituation?

I arbetet som domare, åklagare och försvarsadvokat ställs man inför olika utmaningar. Gemensamt för dessa yrken är att man förväntas vara en skicklig och beslutsför jurist med en mycket hög arbetskapacitet. Man förväntas också kunna hantera flera olika typer av ärenden samtidigt. Så har det alltid varit och kommer förmodligen alltid att vara.

En åklagares arbetsdag kan se ut enligt följande.

- 7.00 Telefonsamtal med polisen med anledning av ett planerat tillslag angående grovt narkotikabrott. Åklagaren fattar flera tvångsmedelsbeslut såsom anhållande av en misstänkt person och husrannsakan.
- 8.00 På väg till åklagarkammaren hinner åklagaren med flera samtal med polisen om utredningar som åklagaren förundersökningsleder. Det inkommer ett brådskande mejl från en utredare som ska hålla förhör med en person som är misstänkt för grov kvinnofridskränkning och som behöver få besked om vilken gärningsbeskrivning som ska delges. Åklagaren går igenom ärendet och besvarar mejlet. Åklagaren går igenom en promemoria från polisen och upprättar sedan en ansökan om hemlig avlyssning. Handläggaren bokar möte hos tingsrätten. Därefter beger sig åklagaren till polishuset.
- 9.00 Åklagaren närvarar vid ett utredningsmöte med polisen med anledning av morgonens tillslag. Under mötet inkommer ett brådskande föreläggande från tingsrätten angående ett vittne som tingsrätten inte hunnit delge till morgondagens huvudförhandling. Föreläggandet ska besvaras senast kl. 11.00. Åklagaren besvarar föreläggandet och beger sig till tingsrätten. På väg till tingsrätten ringer åklagaren upp en utredare som sökt denne i ett ärende om folkbokföringsbrott.
- 10.30 Åklagaren närvarar vid ett sammanträde vid tingsrätten angående en ansökan om hemlig telefonavlyssning.
- 11.30 Tillbaka på åklagarkammaren äter åklagaren en medhavd lunch. Under lunchen ringer polisen från morgonens tillslag och önskar beslut om husrannsakan på en annan adress då det kan misstänkas att den misstänkte förvarat narkotika även på den adressen. Tillbaka på arbetsrummet börjar åklagaren gå igenom de nya

uppgifter som inkommit i några av de dryga 50 ärenden som åklagaren ansvarar för.

- 13.00 Chefsåklagaren kommer springande och ber åklagaren hoppa in på en brådskande beslagsförhandling angående en dyr bil som en kollega tagit i beslag. Förhandlingen ska hållas redan kl. 15.00 samma dag och kollegan kan dessvärre inte själv närvara vid förhandlingen. Det saknas handlingar i ärendet och först kl. 14.00 får åklagaren tag på polisen som kan skicka över handlingarna. Åklagaren läser in sig på materialet och tar sig till tingsrätten för att närvara vid beslagsförhandlingen. Väl på plats inser åklagaren att personen som begärt beslagsförhandlingen tillhör ett kriminellt nätverk och att flera personer från nätverket befinner sig utanför salen och ska närvara vid förhandlingen.
- 15.00 Åklagaren närvarar vid beslagsförhandlingen i tingsrätten. Ordföranden ställer frågor om utredningen till åklagaren och har uppenbarligen inte fått information om att åklagaren fått hoppa in på förhandlingen med kort varsel. På väg från tingsrätten följer flera av åhörarna som tillhör det kriminella nätverket efter åklagaren på dennes väg tillbaka till åklagarkammaren. De säger ingenting men följer åklagaren på nära avstånd och åklagaren tycker att det är obehagligt.
- 16.00 Åklagaren informerar sin chef om vad som hänt och incidentrapporterar händelsen i myndighetens säkerhetsprogram.
- 17.00 Under eftermiddagen har det kommit in nya uppgifter i ett häktat ärende som medför att åklagaren måste ompröva häktningsbeslutet. Åklagaren tar del av de nya uppgifterna, häver häktningen och mottar sedan samtal från häktet som bekräftar att de mottagit beslutet om den hävda häktningen. Åklagaren beger sig därefter hemåt. På väg hem får åklagaren en uppdatering av utredaren i ärendet från morgonens tillslag.
- 20.00 Efter middag och nattning av barn förbereder åklagaren morgondagens huvudförhandlingar.
- 21.00 Polisen ringer i ärendet där tingsrätten under dagen beslutat om hemliga tvångsmedel. Polisen har hört saker på avlyssningen och vill diskutera med

åklagaren om man ska göra tillslag eller avvakta. Man kommer fram till att avvakta.

För en rådman på allmän domstol kan arbetsdag se ut enligt följande.

- 8.00 Rådmanen börjar dagen med att fatta beslut om ett flertal handläggningsåtgärder och skriva klart ett interimistiskt beslut i ett vårdnads mål som ska expedieras kl. 11.00.
- 9.00 Rådmanen är ordförande vid en muntlig förberedelse i ett tvistemål gällande entreprenadrätt. Rådmanen för förlikningsdiskussion med parterna men de lyckas inte nå någon förlikning. Förberedelsen avslutas och parterna informeras om att rätten kommer att skriva en sammanställning som kommer att skickas ut till parterna inom två veckor.
- 11.00 Rådmanen hanterar brådskande åtgärder på roteln som består av ca 70 mål (tvistemål, vårdnads mål och ärenden). En handläggare kommer in och uppger att media har begärt ut förundersökningsprotokollet i ett brottmål där det igår väcktes åtal för ett uppmärksammat mord. Förundersökningsprotokollet är på 8 000 sidor och åklagaren har uppgett att det kan innehålla vissa sekretessbelagda uppgifter. Rådmanen ber handläggarna svara journalisten att tingsrätten har påbörjat sekretessprövning. Därefter gör rådmanen en första bedömning och ger ett flertal medarbetare instruktioner om sekretessprövningen.
- 12.30 Rådmanen deltar i ett avdelningsmöte med avdelningens övriga domare.
- 13.00 Rådmanen är ordförande vid en huvudförhandling i ett häktat brottmål gällande narkotikasmuggling. Åklagaren har även yrkat att den tilltalade ska utvisas. Under en paus i förhandlingen besvarar rådmanen mejl från ett ombud i en vårdnadstvist som undrar när tingsrätten kommer att ta beslut om en vårdnads- och boendeutredning samt hanterar en brådskande fråga gällande planeringen av ett tio dagars häktat mål med flera tilltalade som ska inledas veckan efter. Åklagaren och försvararna kan inte närvara vid samma dagar och rådmanen beslutar därför om att en av försvararna får substituera de dagar denne inte kan närvara personligen. Rådmanen går sedan tillbaka och avslutar den pågående

huvudförhandlingen. Efter överläggning avkunnar rådmannen beslut i häktningsfrågan.

- 15.30 Rådmannen deltar i ett möte med en arbetsgrupp som arbetar med frågor om verksamhetsutveckling.
- 16.00 Tillbaka på arbetsrummet fattar rådmannen beslut i ett antal mål och ärenden som har beretts av handläggare och notarier under dagen såsom utfärdande av stämning i tvistemål, avvisning av talan, förlängning av en företagsrekonstruktion, åtalsförlängning och avslag på offentlig försvarare.
- 18.00 Rådmannen beger sig hemåt. Under kvällen förbereder rådmannen morgondagens förvaltarskapsförhandling och brottmålsförhandling som rådmannen inte hunnit titta på tidigare under dagen.

Som framgår är såväl åklagarens som rådmannens arbetsdagar högst varierande och innehållsrika. Dagarna innehåller såväl juridiska som rent administrativa arbetsuppgifter. Arbetsdagarna är ofta splittrade vilket kräver att åklagaren och domaren är anpassningsbara och snabbt kan sätta sig in i nya arbetsuppgifter. Både åklagaren och rådmannen arbetar dessutom under straffansvar vilket ställer särskilt höga krav på noggrannhet. Även om jag inte själv har erfarenhet av arbetet som försvarsadvokat så kan jag tänka mig att advokatens arbetsdag har många likheter med åklagarens och rådmannens. Även advokaternas arbetsdagar är splittrade och de tillbringar större delen av sina arbetsdagar med klientmöten, polisförhör och förhandlingar. Advokater måste så klart också använda sina kvällar och sin fritid för att läsa in förhandlingar och närvara vid t.ex. polisförhör.

Även om åklagar-, domar- och försvararyrket alltid varit krävande yrken så har arbetssituationen förändrats under de senaste åren. Antalet ärenden som en domare, åklagare och advokat hanterar har visserligen ökat genom åren men den största anledning till att arbetssituationen blivit tyngre och mer krävande för dessa jurister är snarast att de enskilda ärendenas komplexitet har förändrats. Den brottsutveckling som skett under de senaste åren har inneburit allt fler grova och svårutredda brott med ett stort antal misstänkta personer i olika konstellationer. I kombination med att det lagstiftats om hårdare straff och höjda minimistraff för många brott har detta lett till fler och fler frihetsberövade ärenden som ska handläggas med förtur. För tio år sedan var det ovanligt att en huvudförhandling i brottmål pågick i mer än ett par dagar. Idag är det mer regel än undantag med omfattande

förundersökningar och veckolånga huvudförhandlingar. Utredningarna är ofta komplexa och ställer höga krav på alla inblandade aktörer. Det är svårt att planera tiden och arbetsdagen är ofta oförutsägbar vilket kräver flexibilitet hos de professionella aktörerna. Därtill kommer att såväl åklagare som advokater och domare inte sällan handlägger flera större ärenden parallellt med att de hanterar ”enklare” ärenden såsom brottmålsting och mindre frihetsberövade ärenden. Detta ställer naturligtvis särskilt höga krav på de professionella aktörernas förmåga att växla mellan olika arbetsuppgifter. Därutöver krävs också en stor hängivenhet och ett stort engagemang från de professionella aktörernas sida. Under en förundersökning i ett större ärende som kan pågå under en längre tid förväntas åklagaren vara tillgänglig dygnet runt och hantera sina ärenden själv. Samma sak gäller för försvarsadvokaten som förväntas vara tillgänglig för sina klienter dygnet runt och kunna närvara vid polisförhör utanför kontorstid. Domaren förväntas efter huvudförhandling producera en juridiskt väl avvägd och välskrivna dom samtidigt som denne ska förbereda och påbörja nästa huvudförhandling i nästa stora brottmål. Parallellt med detta ska rådmannen hantera ett antal stora och små tvistemål samt ärenden som denne ansvarar för. För att lyckas med detta måste rådmannen inte sällan offra sin fritid för att kunna leverera det som krävs av denne. Det kräver också en uppbackning på hemmaplan eftersom man med kort varsel kan behöva hjälp med hämtning av barn från skolan m.m.

Av Sveriges biträdande jurister är det fler kvinnor än män medan det bland svenska advokater finns fler manliga advokater än kvinnliga. Det är särskilt tydligt bland de advokater som arbetar som försvarsadvokater där det finns betydligt fler manliga försvarare än kvinnliga. Om man jämför med åklagarna så kan det konstateras att det i Sverige är en klar majoritet av kvinnliga åklagare medan det bland landets domare är en bättre jämvikt av män och kvinnor. Varför väljer kvinnorna att inte bli advokater? Beror det på arbetssituationen och svårigheterna med att förena advokatycket med familjelivet?

Är det rimligt att förvänta sig att vår rättsapparat och rättssäkerhet bygger på att kvalificerade jurister som åklagare, domare och försvarare är så hängivna sina arbeten att de är villiga att offra sin fritid? Jag tror inte att vi kan förvänta oss att den kommande generationens domare, åklagare och advokater kommer att vara beredda att arbeta på det sätt som vi gör idag och

offra sin fritid i samma utsträckning som tidigare generationer har gjort. Nästa generations jurister kommer att värna om sitt privatliv på ett helt annat sätt. Antalet stora komplexa mål kommer inte att minska och arbetssituationen kommer inte att förändras. Vi kan inte blunda för dessa juristers arbetssituation. Något måste göras annars kommer vi inte att ha några jurister som vill arbeta inom dessa yrken om några år.

Inom Åklagarmyndigheten har man under de senaste åren rekryterat ett stort antal nya aspiranter. 2024 finns det drygt 330 fler åklagare i Sverige än vad det fanns 2019. Även om det till en början inneburit mycket arbete med att få in alla nyrekryterade åklagare i arbetet så börjar vi idag se resultatet av rekryteringen. De yngre åklagarna kan avlasta de mer erfarna åklagarna genom att de hanterar enklare arbetsuppgifter som brottmålsting och mindre frihetsberövade ärenden. De mer erfarna kan då fokusera på de svårare ärendena. De yngre åklagarna kan också lära sig av de mer erfarna åklagarna. Åklagarmyndigheten kan dock inte luta sig tillbaka. Den höga rekryteringen av åklagare måste fortsätta. Annars riskerar vi att på nytt få brist på åklagare vilket skulle innebära att arbetssituationen för befintliga åklagare skulle försämrats igen. I domstolsvärlden har man inte rekryterat i samma utsträckning som inom Åklagarmyndigheten och missnöjet bland domarna är som framgår av domarnas skrivelse till justitieministern hög. Jag tror att det är viktigt att man lyssnar på domarna och att man har förståelse för hur deras arbetssituation är. Även domstolarna måste öka sin rekrytering av domare och antalet domare måste bli fler. För att förbättra arbetssituationen för de domare som har barn bör Domstolsverket även, i likhet med Åklagarmyndigheten, arbeta för att det ska vara lättare att förena arbetet som domare med familjelivet.

Har domare och åklagare den lön som man kan förvänta sig mot bakgrund av det ansvar de har och det arbete de utför eller kompenseras de på annat sätt? Lägsta ingångslönen för en rådmann i Sverige är 69 000 kronor och ingångslönen för en kammaråklagare är 49 500 kronor. Det finns många andra juristyrken där man kan få mer än 70 000 kr i lön utan att ha samma ansvar och utan krav på personligt engagemang och hängivenhet till yrket. Som domare och åklagare är man statligt anställd och har så klart en annan anställningstrygghet än jurister som arbetar i den privata sektorn har. Även om både domare och åklagare i Sverige borde ha mer betalat för det arbete de utför så tror jag inte att enbart en lönehöjning skulle påverka

attraktiviteten för dessa juristyrken eftersom det för de flesta åklagare och domare är viktigast med meningsfulla arbetsuppgifter där man har en möjlighet att påverka. För att kunna konkurrera med andra juristyrken måste dock åklagar- och domarlönerna tryckas upp. Viktigast är dock att det från Domstolsverkets och Åklagarmyndighetens sida finns en förståelse för domares och åklagares arbetssituation. Jag tror att det är viktigt att man från myndighetshåll tydligt uttrycker att man arbetar för att förbättra arbetssituationen för domare och åklagare genom att bl.a. ha en kontinuerligt hög rekrytering av domare och åklagare. Vetskapen om att arbetsgivaren har en förståelse för ens arbetssituation och arbetar för att förbättra den tror jag är väldigt viktig för den enskilde domaren eller åklagaren.

Sammanfattningsvis kan konstateras att arbetssituationen för dessa kvalificerade jurister är mycket tuff och att något måste göras åt den innan det är för sent. Vi kan inte förlita oss på att åklagare, domare och advokater i framtiden kommer att vara så lojala med sin arbetsgivare som de tidigare har varit. Det krävs därför att man satsar på dessa yrken och att det rekryteras tillräckligt för att kunna ge personerna som arbetar inom dessa yrken en så bra arbetssituation som möjligt som gör att de kan utföra sitt arbete på ett rättssäkert sätt.

3. Hur påverkar utsattheten yrkenas attraktivitet?

Som åklagare, försvarare och domare möter man människor som befinner sig i kris. Man har därför en viss beredskap för att människor kan agera utåtagerande och upprört. Man är också van vid att hantera människor med psykisk ohälsa.

Det har tidigare varit relativt ovanligt att kriminella gett sig på rättsväsendets representanter. I takt med att kriminaliteten blivit värre har dock utsattheten för åklagare, försvarare och domare förändrats. Risken för att man som åklagare, försvarsadvokat eller domare utsätts för våld, hot, trakasserier eller otillåten påverkan är idag större än för några år sedan. Många av de tilltalade som åklagare, domare och försvarsadvokater idag möter är grovt kriminella människor med ett stort våldskapital och med helt andra spelregler än för några år sedan. I takt med att kriminaliteten blir allt mer gränslös står vi inför nya utmaningar när det gäller de professionella aktörernas utsatthet. Inte bara åklagarna utan även försvarare och domare riskerar att utsättas för brott och annan påverkan. Om man kan begå brott mot sina rivalers

närstående i syfte att skada rivalen är kanske inte steget till att begå brott mot och hämnas på åklagare, domare och försvarare så stort? Denna tanke tror jag att många åklagare har tänkt på den senaste tiden. Många åklagare ifrågasätter också om det är värt att utsätta sig för den risk som arbetet innebär. Ett stort antal åklagare vill inte arbeta med gängrelaterad brottslighet på grund av risk för att utsättas för påverkan av kriminella. Vad kan vi göra för att höja säkerheten för våra åklagare, domare och försvarsadvokater som arbetar med dessa allvarliga brott?

Det engagemang som krävs av de olika juridiska aktörerna vid utredningen av grova brott medför ofta en viss ofrivillig personifiering av den aktuella aktören. Detta gäller särskilt åklagarna och försvararna. I media namnges t.ex. ofta åklagaren och försvararen medan domarna som regel inte namnges utan det hänvisas till ”tingsrätten”. Att åklagarens och försvararens arbete blir mer och mer kopplat till deras person medför en ökad utsattheten för dem. I Sverige kan vem som helst efter att åtal har väckts ta del av de delar av en förundersökning som inte är belagda med sekretess. Även förhör som hållits under en rättegång kan begäras ut från domstolarna. Det är inte ovanligt att det redan under en pågående förhandling går att ta del av handlingar och ljudinspelningar från förhör som hållit i rätten på nätet. I olika rättegångspoddar, på Youtube och i andra appar delas material från rättegångar. Vem som helst kan genom en enkel googling ta del av t.ex. ett förhör med ett vittne i en mordrättegång. På inspelningen hörs åklagaren, försvararen och förhörspersonen. I anslutning till inspelningen finns också utrymme att skriva kommentarer. Det är inte ovanligt att personer i dessa kommentarer uttrycker sig otrevligt och hotfullt mot personerna som hörs på inspelningen. Åklagarens och försvarsadvokatens arbete kommenteras och recenseras av personer som inte är juridiskt skolade och som inte är insatta i hela materialet. Det händer också att personer som inte har någon kännedom om ärendet eller hur rättsväsendet fungerar skriver kommentarer som utgör rena personangrepp mot de personer som hörs på inspelningen.

Allmänhetens intresse av att ta del av brottsutredningar och rättegångar är stort och det är förståeligt. Man kan dock fundera på om det är det bästa för rättssäkerheten och för olika aktörers trygghet att allt material från olika förhandlingar enkelt går att ta del av genom en googling på nätet. Publiceringen av denna typ av material på internet ökar personifieringen och utsattheten för aktörerna som hörs på inspelningarna. Risken för att de utsätts för hot och

trakasserier ökar därmed. Det borde, enligt min mening, inte vara möjligt för vem som helst att ta del av inspelningar från förhör som hållits under en huvudförhandling. Den som är intresserad av vad som sägs under en huvudförhandling får helt enkelt besöka rättegången och lyssna på förhöret i tingsrätten eller ta del av domen efteråt.

Det är lätt att tro att försvarsadvokaterna inte är lika utsatta som åklagarna. I Sverige har det dock under senare tid uppmärksammats att några försvarsadvokater själva begått brott och att andra advokater frångått Advokatsamfundets etiska riktlinjer genom att t.ex. smugla ut brev från klienter som sitter häktade med restriktioner. Det har blivit tydligt att även advokaterna påverkas av den förändrade och tuffare kriminalitet som vi ser i Sverige just nu. Eftersom försvarsadvokater kommer de kriminella så nära kan det uppkomma situationer där det är svårt för advokaten att stå emot klientens önskemål som kanske inte alltid går hand i hand med vad som är lagligt och Advokatsamfundets etiska riktlinjer. Det krävs därför att försvarsadvokater som hanterar grovt kriminella personer har den kunskap och erfarenhet som krävs för att hantera denna typ av personer. Vi har i Sverige sett flera exempel på unga advokater med kort yrkeserfarenhet som inte klarat av att hantera denna typ av personer. Det har lett till att försvarsadvokaterna brutit mot Advokatsamfundets etiska riktlinjer och ibland till och med själva begått brott för att gå sin klient tillmötes.

I Sverige kan en jurist efter bara tre års yrkeserfarenhet som biträdande jurist bli advokat och få uppdrag att försvara personer som begått grova brott som t.ex. gängmord. Denna typ av ärenden hanteras i första hand av seniora åklagare och rådmän. Som senior åklagare har man suttit ting i två år och sedan arbetat som åklagare i flera år. Som rådmän har man om man gått den traditionella domarbanan suttit ting i två år, arbetat som fiskal och hovrättsassessor i fyra år och sedan haft annat kvalificerat juridiskt arbete under ett antal år. De åklagare och fiskaler som arbetat i tre år hanterar enklare ärenden och inte några grövre brott. Är man efter endast tre år som biträdande jurist mogen att ta sig an ett försvararuppdrag för en grovt kriminell person? Kan man stå emot påtryckningar från en sådan person när man är under 30 år, har fått ett av sina första stora försvararuppdrag och vill utföra sitt uppdrag väl för att kunna få fler uppdrag från samma klient? Det är förmodligen en svår uppgift. Min uppfattning är att det bör krävas mer erfarenhet än tre år som biträdande jurist för att en advokat ska kunna få

förordnande som offentlig försvarare när det gäller grova brott. Såvitt jag har förstått håller Sveriges advokatsamfund på att se över reglerna för när man som advokat får åta sig olika försvararuppdrag. Jag anser att det bör skapas en trappa där man måste ha arbetat som försvarsadvokat i mindre mål i ett antal år och haft ett visst antal försvararuppdrag innan man kan utses till offentlig försvarare för personer som är misstänkta för grova brott.

Som åklagare förväntas man ofta ha en ”hög tröskel” när det gäller hot och trakasserier. Även om man som åklagare har en viss beredskap för att utsättas för t.ex. hot så anser jag att man ska ha nolltolerans för all typ av påverkan på de professionella aktörerna. Det kan aldrig vara tillåtet att hota eller använda nedsättande ord mot en åklagare, försvarare eller domare. Det skulle innebära ett hot mot demokratin om vi tillät detta. I ett rättssäkert samhälle vill vi inte ha rädda och osäkra åklagare, försvarsadvokater och domare som inte vågar utföra sitt arbete. Det är därför mycket viktigt att det från samhällets sida tydligt signaleras att all form av påverkan mot rättsväsendets professionella aktörer är oacceptabel. Ett sätt att signalera detta är genom att införa en straffskärpningsregel för brott mot åklagare, advokater och domare. Det är också viktigt att åklagare, domare och advokater har stöd från sina arbetsgivare och att man arbetar förebyggande när det gäller säkerhetsfrågor. När det gäller domare och åklagare finns det en säkerhetsavdelning på de flesta tingsrätter och inom Åklagarmyndigheten som stöttar sina medarbetare med olika säkerhetsåtgärder såsom skyddade personuppgifter och säkerhetsåtgärder i hemmet. Advokaterna är ofta egna företagare och har inte någon säkerhetsavdelning som stöttar dem. Kanske borde Advokatsamfundet stötta sina medlemmar i dessa frågor då advokaterna annars blir väldigt ensamma. Såväl Åklagarmyndigheten som Domstolsverket och Advokatsamfundet måste ta säkerhetsfrågorna på stort allvar och arbeta proaktivt med dessa frågor.

4. Avslutning

Den våldsvåg som svept in över Sverige under senare tid har påverkat och kommer även i framtiden att påverka arbetssituationen för våra åklagare, domare och försvarsadvokater. Det finns en risk för att arbetssituationen och utsattheten som följer med yrkena kommer att påverka deras attraktivitet. För att dessa yrken ska fortsätta vara attraktiva för kommande generationers jurister är det viktigt att vi har förståelse för vad det innebär att arbeta med

denna typ av brottsutredningar både när det gäller arbetet i sig men också risken för att man utsätts för olika former av påtryckningar. Man måste därför arbeta förebyggande med hög rekrytering och ett stort säkerhetstänk i hela rättskedjan.